

Ateisták neveznek ki püspököket?

A Vatikán Kína-dilemmája

Amikor 1978-ban pápává választották Karol Wojtylát, akkor nem csupán a Péter székén évszázadok óta tartó olasz folytonosság szakadt meg, hanem *II. János Pál* szakított elődeinek „keleti politikájával” is. Főként *Agostino Casaroli érsek*, a Szentszék „külgyminisztere” állt ki a Varsói Szerződés kommunista államaira irányuló diplomácia mellett.

Ez a stratégia megváltozott *II. János Pállal*. Az egykori krakkói érsek dacolt a kommunista hatalomgyakorlókkal, amikor arról volt szó, hogy meg kellett védeni a katolikus egyház még megmaradt játékkerét Lengyelországban. Számos történész az ő kemény viselkedésében látja az egyik okát annak, hogy a Szovjetunió összeomlott, vazallus államaival együtt, és véget ért a hideg háború.

A Vatikán ma ismét az előtt a kérdés előtt áll, hogyan viselkedjék a diktatórikus rendszerekkel szemben. Ismét van egy olyan kommunista rezsim – még ha sajátos jellegű is –, amely megnehezíti az egyház életét: a pekingi kormány. A Kínával való bánásmód kérdése ismét döntés elé állít egy pápát: Változá-

sok közeledés által – vagy kemény konfrontáció?

Az ellenállásra építő Wojtyla-tábor hívei úgy látják, hogy *Ferenc pápa* túlságosan elkötelezte a Casaroli-iskolának; attól tartanak, hogy túlságosan bízik a párbeszédben. *XVI. Benedek* még elvetette a megegyezést Kínával. Ő állítólag azon a nézetten volt, hogy a megállapodás nem növeli a kb. 13 milliónyi kínai katolikus szabadságát, hanem alattvalói magatartásukat erősíti meg, ráadásul egy Pekinggel megkötött egyezmény kockáztatná a jó kapcsolatokat Tajvannal, az első és eddig egyetlen kínai demokráciával, továbbá azok elárulása lenne, akik a földalatti egyházban személyes áldozatokat is vállalva kitartottak, és szilárdan ragaszkodtak Rómához, ellentétben a Hazafias Egység tagjaival, vagyis azokkal a katolikusokkal, akik együttműködnek a kommunistákkal annak érdekében, hogy tűrhetően élhessék meg hitüket.

A Vatikán sokáig toltta maga előtt a Kína-kérdés megválaszolását, de tekintettel arra a hatalomra és befolyásra, amellyel Kína világszerte rendelkezik, többé nem engedheti

meg magának a nem-cselekvés magatartását egy világhatalommal szemben. A diplomáciai kapcsolatok felvételét sürgető Pekinget mindenestre zavarja a szomszédos Tajvan Vatikán általi elismerése.

Miféle megegyezés legyen? A 86 éves *Joseph Zen Ze-kiun bíboros érsek*, korábban Hongkong püspöke, éppen keményen megtámadta a Vatikán második emberét, a külkapcsolatokban is illetékes *Pietro Parolin*t, aki mindenáron megállapodást akart. Jelenleg tárgyalások folynak püspökök kinevezéséről, valamint arról, hogy Peking elismerje-e a földalatti egyház már beiktatott püspökeit, illetve Róma elismerje-e a Hazafias Egység már szintén beiktatott püspökeit.

Zen bíboros attól tart, hogy a Vatikán még arra is kész, hogy teljesen a kommunisták kezébe adja a püspöki székek betöltését. Nem bízik a pekingi hatalomgyakorlókban. Azt mondja, Peking nem tűr a saját országában kívülről, értsd Rómából irányított személyi politikát, s amíg a kommunista párt kormányoz, addig „a hazugság kultúrája” uralkodik. Tekintettel a 2018. február 1-én hatályba lépett vallási törvényre, amelynek alapján mindezekelőtt a földalatti egyházhoz tartozó katolikusokat lehet majd az eddigeknél jobban sanyargatni, óva int a túlságos megbékélés politikájától.

Öreg napjaiban Zen bíboros teljes befolyását latba veti Rómában, egyik levelet írja a másik után, megpróbál nyilvánosan nyomást gyakorolni, óv a „naivitástól”. Mindenestre kevésbé szkeptikusnak mutatkozik *John Tong érsek*, Zen bíboros utóda az egykori brit koronakolonnián, amely a Kínának történt 1997-es átadása után külön jogokkal ellátott gazdasági övezetté lett. Ő „értelmetlenül” vetette el a keményvonalasok ellenállását a megegyezés minden formájával szemben. Most Ferenc pápán a sor, hogy Kína körülbelül száz püspöke közül kikre hallgat, mielőtt dönt.

Alexander Schwabe

Forrás: Publik-Forum, 2018/8

